

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisurile nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:
Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună 35 Lei
Pe un an 280 Lei
In America 3 dolari

RĂVAS

Discuția Banatului la Camera a întrunit credința în biele acestui neam. Au fost discuții la nivel, — pe cari de emul le-a năstăpătat. 127 deputați, prin votul lor și-au căcat și conștiința la votarea protocolului pentru delimitarea definitivă a frontierei între România și Jugoslavia. Bănățenii nu au votat, ori au votat contra, opoziția și fracțiunile s'au reținut dela votare. Deci proiectul de lege abia a întrunit $\frac{2}{3}$ e a voturilor tuturor deputaților. Un succes de votare, care totuși cu greu va afla sancțiunea întru neam. Sunt forme înaintea cărora trebuie să ne plecăm, dar sufletul trăiește deasupra formelor în libertate, — și crează viitor.

Acest adevăr, ori-cât de discuit ar fi fost de Ministerul de externe Duca, nici el nu l'a putut răsturna.

Ziarele informează că d. prefect al județului V. Hodor va fi numit la Ministerul de Interne ca Secretar de Stat. Alte ziare numesc pe nume și pe succesorul său Al. 13-lea Prefect se va instala în această înaltă funcțiune. Un număr, pentru muși, odios. În 5 ani de administrație românească 13 prefecti. E cam mult. Numărul crește, și vor veni mulți alții!

Să ne înțelegem, căci astfel în zadar vor munci oricât de conștient, și oricât de energic domnii Prefecți, ei vor da de greutate pe cari nu le vor putea învinge.

Contrații dela Nagyvárad ne dau o lecție pentru că nu acoperim aceea ce găsim nepotrivit la unii dintre funcționarii români. Ei au dreptate, de moment ce a comenta fapte înseamnă a discredita. Noi nu avem acest interes. Aceea ce numim noi viață normală în Stat, este mult superioară, unor mici interese de discredita. Evidențiem fapte, pentru că aceia cari singuri nu se știu judeca, să se cunoască prin prizma vederilor altora. Noi facem muncă constructivă, și la aceasta dăm de elemente cari ni se potrivesc!

Dar ce fac contrații cari ne critică? Evidențiază vandalizmul unui funcționar român dela C. F. R. și acoperire intenționat dragostea de „unire” a unui Director maghiar și intențiunea de mită a avocatului evreu Dr. Vass.

ANUL NOU

Cu numărul de față avem fericirea să pășim pe drumul anului 1924. Anul 1923 a fost pentru gazeta noastră numai un timp de pregătire și putem spune că el ne-a fost binevoitor, ca să nu zicem: cu noroc. Nu zicem astfel pentru că noi nu facem gazetărie pentru a ne încerca norocul ci pentru a determina cu orice preț un curent de românism curat, convins, fără nici o haină pătimasă, afară de haina care se potrivește mai bine sufletului nostru, haina celui mai curat naționalism. Nu pretindem că noi am fi inițiatorii acestui curent în țara noastră; dar nici nu ne-am gândit să dăm noi tonul general acestei țări. Anul 1923 ne-a arătat pasurile sale aici unde suntem și ne-a îndemnat să-i sărim într'ajutor. Modestele noastre puteri au dovedit totuși că sunt suficiente pentru a pricepe nevoile unui colț de țară și pentru a se pune în serviciul intereselor mari ale neamului. Nu contestăm nimănui dreptul de a face gazetărie, dar suntem în drept să cerem socoteala celor ce înțeleg că rostul cel mare al unei gazete nu este să satisfacă ambițiile mărunte ale stăpânului său; o gazetă, cu adevărat superioară nu servește nici un individ, nici o clasă de indivizi numai; ea servește interesele cele mai mari ale unui neam și chiar când ea este oglinda intereselor locale, își dă seama că aceste interese trebuie să fie armonizate cu cele generale. Chiar când gazeta cea mică de provincie reprezintă o tribună pentru conducătorul său de unde acest conducător să-și trâmbițeze ideile sale; chiar atunci, dacă voește ca gazeta sa să fie superioară, trebuie ca ideile sale să se armonizeze cu idealul cel mare al neamului.

Gazeta noastră a cercat să meargă pe acest drum și anul 1923 i-a dovedit că drumul a fost bine găsit. Paginile sale sunt la dispoziția oricui. Spre a se convinge că loviturile nu au fost niciodată veninoase și perverse; că răutatea nu a fost întrebuințată decât în contra răutății; că batjocurii nu i-s'au răspuns prin batjocură ci prin

fraze demne și pline de odevăr; că n'am înțeles să facem concurență gazetelor noastre surori ci să le ajutăm, dacă prețuiesc ajutorul nostru și dacă se pun pe terenul înalt pe care ne-am pus noi; că chiar presei străine de sentimentele noastre nu înțelegem să-i răsundem altfel decât tot cu demnitatea unei prese civilizate, dar și reprezentantă a unui neam ce-și trăește d'abia acuma viața drepturilor sale.

Se poate desprinde cu ușurință din rândurile gazetei noastre că nici unul dintre cei ce colaborează nu urmărește nici o cocoșare în demnități cum este curentul și nici nu vor să încurce roatele Statului cum le încurcă atâtea incompetențe și obrăznicie câtă ne-a hărăzit soarta și aici în Bihor.

Toți colaboratorii noștri sunt însuflețiți de avântul curat al grijii pentru zile mai frumoase și mai fericite pentru țaranul Crișurilor. Toți înțeleg să lo-

vească cu orice risc în demagogia și în cinismul omiziilor politice, în lăcomia crescândă a vecinic nesăturațiilor, în tot ceace ar putea sta de-a curmezișul propășirii noastre.

Pretenții mici și totuși ele provoacă multe zămbete pe buzele scepticilor, multă compătimire disprețuitoare în sufletul — aacă mai pot avea și ei — acelora ce au rămas cu convingerea că Bihorul este un teren african de exploatare, sau un punct de sprijin pentru trambulina norocului lor.

Anul 1924 ne dă speranțe și mai mari și ne îndemnă să pășim cu mai multă încredere. Știm că nu ni se vor întinde covoare și nici nu ni se va semăna flori; știm că mulți se vor simți fericiți să-și arunce bulgării lor în noi; dar tocmai această conștiință ne face mai dârji și mai hotărâți. Anul 1924 să ne ajute să le înfruntăm pe toate și să convingă pe toți că drumul nostru este cel adevărat.

Dumnezeu să ne ajute!

Redacția.

Din abuzurile reformei agrare din județul Bihor

Am promis că atunci când vom completa dosarul abuzurilor cu exproprierea, vom începe să publicăm. În numărul 62 al ziarului nostru din 26 Decembrie, am început printr'un articol, cu titlul de mai sus, să dăm în vileag fapte precise.

Revenim astăzi cu alte fapte tot așa de nediscutabile, și vom continua și în numerile viitoare. Punem aceeași întrebare d-lui Consilier agricol:

Pentru ce și în baza cărei legi au fost scutiți proprietarii de mână moartă instituțiilor publice, absenteiștii și alienații, cu următoarea cotă de expropriere.

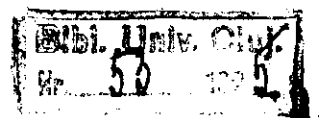
1. Domeniul Abatie Molk din 10.000 jugăre cad. cu 5200 jugăre când trebuia expropriată în întregime toată moșia, fiind instituție de mână moartă.
2. Conte Iosif Stubenberg, din 10.327 jug. cadastral, cu 2463 jugăre arabil și 1785 jug. ca terenuri treștișe, cari astăzi sunt arabile. Va să zică a fost scutit de expropriere cu 4248 jug.
3. Ordinului preotesc Premonstratens la Hidșelul de jos, din 2887 jug. cad. cota de 723 jug.
4. Idem la Târgușor din, 453 jug. cad. 165 jug.
5. Gh. Maller total din domeniul de la Sârbi, Sușturogi și Șișterea de 4135 jug. au fost scutite de expropriere 3992 jug.

6. Absenteistului Paul Meller și Coloman Meller la Bou i-a rămas cota scutită de expropriere 203 jug. Idem absenteistului Liptak Pal la Leș i-a rămas cota scutită de expropriere 100 jug.

7. Proprietarului Verthenstein și soții la Bogei și Clutelec din suprafața totală de 2531 jug a fost scutit de expropriere cu cota de 1893 jug. Alienatului incurabil L. Tóth declarat de Tribunalul Oradea-Mare, și absenteist, din suprafața domeniului dela Sânt-Ioan, Tarian și Salard de 6669 jug. c. i-a rămas cota scutită de expropriere 1289 jug. c.

8. Elemér Bonș și soția la Olsig și Cubulcut, din suprafața moșiilor de 897 jug. c. le-a rămas cota scutită de expropriere 751 jug. c.

Marea greșală legislativă care se constată în mod evident este că comisiile de expropriere nu au aplicat prevederile art. 22 din legea agrară, de a unifica toate moșiile unui proprietar, adică, cât pământ arabil, fâneață, pășune, etc., are în diferite moși și când toate lucrările sunt gata și centralizate, numai atunci trebuia dată o singură sentință de expropriere pentru întregul domeniu; însă, pentru a se eluda legea agrară, s'a expropriat fiecare moșie în parte, rezervându-se cote scutite de expropriere la fiecare moșie după cum vedem la ordinul Premonstratenzilor, Abatia MolkMarghita, contele Stubenberg, etc., etc.

Un răspuns

Pentru „Nagyvárad” și alți apărători a lui Ady Dejeu.

Ziarul „Nagyvárad” din localitate se declară amărât de faptul că între diferitele acuzații ce s'au adus în „Vestul României” Dlul Consilier al Înculturii, s'a citat și încercarea acestuia de a boteza cu numele lui Ady Endre o stradă din centrul Oradiei.

În primul rând, cu toate marile calități ce ori și cine recunoaște acestui poet maghiar, noi știm, că până ce cultura română nu va fi instalată în toate drepturile, pe cari le-a sugrumat exclusivismul regimului de odini-ară, în nici un caz nu ne putem gândi încă la consacrarea nollor poeți străini.

Câtă vreme un Hașdeu, un Canteмир și alți Români cu renume universal nu sunt încă destul de cunoscuți românilor de aici, (știți printr'a eul interzicere) propagarea cultului marilor români e datorită autorităților noastre înainte de ori ce.

Și când nici în vechea și nici în actuala Ungarie, nici o stradă, în nici un oraș, nu a purtă nici odată numele unui Șincai, unui Petru Maior ori unui Șaguna, ce pretenții pot avea avocații culturii maghiare, ca

în Oradea-Mare tocmai o stradă din inima orașului să amintească pe un scriitor maghiar?

Intervenția aceasta are însă latura ei bună. Ea arată, că în tot cazul cultura maghiară e într'adevăr bine apărată de acel domn Dezső, care poate că pe ea o reprezintă (dacă o fi cunoscând-o).

De altfel intenția articolului nostru învinovat nu era să manifeste împotriva lui Ady, ci să arate că dl. Dezső în activitatea sa culturală nu face decât acte de slugărnice față de cei cari l-au atacat; căci nu din admirație pentru poet a făcut gestul său... o nu! Fiți siguri! Autorul geografiei n'ar avea cum să-l priceapă.

De altă parte pentru ca dnii dela „Nagyvárad” să înțeleagă în virtutea căror drepturi unii intelectuali au intervenit la autorități într'o chestiune de ordin cultural, le răspundem, că au făcut-o în baza aceluiaș paragraf, ale bunului simț, cari le-au permis și ziaristilor unguri să intervină la autorități împotriva numelui lui Dezső într'un post serios cultural.

Aceiași „Mai mulți profesori.”

TEATRU ♦ LITERĂ ♦ ARTA

Început de toamnă

Au început să'ngîlbenească
Pe arbori frunzele de-acum;
In sbor le poartă aspru vântul
Prin prăfăria de pe drum.

Sărmanii arbori întristați!...
Când vântul mână jalnic cânt,
Ei plâng cu dor nemângâiat
Podoaba 'mprăștiată 'n vânt.

Trudite pasări călătoare
In nori de plumb stau să se scalde
Ș' n stoluri risipite 'n zare
Pornesc spre țările mai calde.

Fășii de nori posomorâți
Stau zarea limpede s'o'nece,
Iar soarele pe bolta, sus,
Din ce în ce mai palid trece.

Tristețea vântul își coboară
Din îndăimi pe 'ntreaga Fire,
Pe când pe tot ce-a fost în floare
Uitarea stă să se respire.

Un suflu rece poartă vântul
Pe visuri triste de poet;
Peste natura obosită
Se lasă toamna 'nec-încet.

George A. Petre.

Calendare.

Calendarul Național al ziarului „America”. Ziarul „America” din Cleveland O. (America), a editat un admirabil calendar pe anul 1924. Atât condițiunile tehnice cât și selecțiunea materialului formează din acest calendar un minunat volum. Din scriitorii din localitate găsim în acest calendar o poezie de d-l M. O. Samarineanu și articole și epigrame de George Bota.

Reviste primite.

Țara Noastră No 32 din 30 Decembrie cu un foarte bogat sumar iscălit de: general Averescu, Octavian Goga, Ștefan Bălcești, Nemoianu, Constanța Hodoș, V. P. Râmnicanu, Ion Balint, etc. Cronica rimată, însemnări bogate.

Cultura Poporului No 40 cu articole de: Marin Ștefănescu, Petru Gh. Savina, Victor I. Iulga, N. Arghir, Vasile Gherasim, Emil Petrini, A. Davila, Septimiu Popa, D. H. Rădulescu, Traian O. Stoenescu, R. Tuffil, Muntmarg, S. Teodor, etc.

„Peninsula Balcanică” No. 9 pe luna Ianuarie cu articole de Fache Papahagi, B. Cecropide, Turnus, L. Baga, Meghea G. Petru, D. Clotti, G. Ceara, Em. Papazisu.

„Cele Trei Crișuri pentru popor” No. 3, din Decembrie, cu articole iscălit de Gb. Tulbure, Dr. G. Vasile Sala, P. Curtu, I. Popca, Avram Ignea.

PEȘTI PROASPEȚI

La Firma BALOGH SUCCESORUL LUI KÁDÁR

Bulevardul Regele Ferdinand No. 1.

Pentru sărbătorile Crăciunului și a anului nou se află în permanență și se pot cumpăra tot felul de pești ca:

Somn, Crap, Știuci, Nisetri, Moruni, etc.

Prețuri se pot face înainte

Studentii la d-l Ion I. C. Brătianu și George Mârzesecu

Se cunoaște complotul atât de strașnic trâmbitat atât de gazetele guvernamentale, cât și de presa care are tot interesul ca să alarmeze opinia publică, complot — zice-se — organizat de studenți contra unor miniștri și a unor personalități din țară. Ea proape jumătate an de atunci, și victimele cari, după spusa gazetelor, făcuseră deja atunci declarațiuni complete, stau încă închise la Văcărești. De trei ori s'a judecat cererea lor de a fi puși în libertate pe cauziune morală și de trei ori, în urma anumitor presiuni, mandatul lor de menținere în arest a fost confirmat. D-l Sever Dan a cerut și în parlament să se accelereze instrucția pentru a se pune odată capăt acestei stări dubioase care nervează atât tineretului studios cât și opinia publică. Cu toții am vrea să știm sigur, a fost ori ba o organizație complotistă în rândul studenților, ori tot tărăboiul acesta n'a fost de cât un truc, o gogoriță, pentruca cei în drept să-și poată justifica unele măsuri luate contra antisemiților. Din această îndoială nu ne poate scoate de cât sentința tribunalului, după ju-

decarea fără presiuni a arestaților Dar judecarea aceasta în van o așteptăm de aproape jumătate de an.

Când se spunea că cei arestați au făcut declarațiuni complete, când știm că s'au arestat și eliberat pe urmă un însemnat număr de alți studenți și însuși tatăl studentului Codreanu, credeam că instrucția nu va dura de cât câteva zile.

Pentru a pune capăt acestei întârzieri care ofilește avântul și tinerețea unui însemnat mânănciu de studenți, colegii lor din București au desemnat o delegație care s'a prezentat d-lui primministru I. Brătianu. Acesta a răspuns că nu poate lua nici o măsură, neavând nici o competență în această chestiune și i-a trimis la d-l Mârzesecu, ministrul justiției. Și d-sa s'a spălat pe mâni ca Piat din Ponișu, spunând că numai tribunalul are cuvânt. A promis însă că va da ordin să se accelereze instrucția.

Era și timpul. Să vedem numai, cât va dura această accelerare.

Misa.

Știri mărunte

— La expoziția din Strasburg, ținută cu ocazia centenarului Pasteur s'a acordat diploma și medalia de aur d-lui dr. Dimitrie A. Olaru, pentru lucrările sale despre influența manganului asupra microbilor din sol.

— Ziarul „Știrea” din Craiova scrie că Ion B. Georgescu, deputat averescan dizident din Dolj a pus mandatul său de deputat la dispoziția d-lui Argetolanu pentru ca acesta să reprezinte de acum încolo, Doljul în parlament.

— La 19 Decembrie s'a judecat la Paris, procesul anarhistei germane Berton, care a ucis în redacție cu mai multe focuri de revolver, pe redactorul Marius Patean. Au fost peste 90 martori. Criminala a fost achitată de curtea cu juri.

— În București va fi instalată în curând noua centrală telefonică adusă din Berlin. Această centrală are 2000 numere și instalarea și procurarea ei va costa peste 60 milioane lei.

— D-na D. Curie va face în curând o călătorie în Rusia spre a se iniția în cercetările și lucrurile Institutului de röntgenologie și radio-grafie din Petrograd.

— Venizelos, întrebă la Paris despre stările din Grecia și de intențiile d-sale, dacă se va întoarce ori ba în țara sa, a răspuns: Dacă în viața internă a Greciei s'au produs unele schimbări, în opiniile mele n'a intervenit nici una. Cu toate acestea, după ultimele știri pe cari le avem se pare că se va întoarce și că va reîntra în politică.

— Pentru benzina grea și ușoară s'a fixat o taxă de export de 8000 lei de va-

gon, această taxă va fi plătită în valută forte

— După situația sumară a Băncii Naționale, circulația fiduciară a României a ajuns la data de 1 Decembrie la 18 012,058,744 lei E în creștere față de 21 Noembrie când era de 17.936,665 606 lei.

— M. S. Regele a semnat decretul prin care s'a aprobat noua uniformă a aeronauticii.

— În Germania s'au sporit orele de muncă. Lucrătorilor cari lucrează în mine li s'au fixat 8 ore iar celorlalte 10 ore.

— Toți șefii principali revoluționari din Spania au fost arestați.

— Din Mexico se anunță că rebelii vor evacua orașul Veracruz.

— Ministrul de finanțe al Franței a declarat în senat că franța a cheltuit până acum pentru reparațiuni suma de 118 miliarde franci.

Casă de vânzare în comuna Sânt-Nicolau Român se găsește de vânzare o casă țărănească în stare bună din Str. Mare No. 333 compusă din 2 odăi, 1 bucătărie, 1 cărciumă, 1 prăvălie, 1 Măcelărie, 1 grăjd nou pentru 8—10 vite, și două cocine pentru porci.
Doritorii a se adresa în orice zi în comuna Sânt-Nicolau Român, Piasa Cefa, la adresa de mai sus.

IN INTERESUL PROPRIU COMANDAȚI-VA GHETE LA MAGAZINUL DE ÎNCĂLȚĂMINTE FRAȚII GONDA

Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand No. 5

Acți se găsește în permanență pentru BĂRBAȚI, DAME și COPII tot felul de încălțăminte de STRADĂ și de SEARĂ precum și GHETE solide și ȘOȘONI și GALOȘI pentru ZĂPADĂ și NOROI și PANTOFI DE CASĂ ușori.

De la această firmă se poate comanda și obține încălțăminte solidă și de prima calitate cu prețuri convenabile.

Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului se face reducere de

10%

asupra mărfurilor deja reduse

MISSIR
Magazin cu articole de modă.

Ancheta ziarului „Vestul României“

Ziarul nostru a deschis o anchetă printre fruntașii intelectuali din localitate asupra următoarelor chestiuni:

1. Cum vedeți situația culturală, economică și socială a județului Bihor.

2. Care sunt mijloacele prin care s'ar putea uni toate forțele intelectuale, fără colorit de partid, aflătoare în acest județ, pentru ridicarea culturală economică și socială a românilor.

3. Ce rol credeți că poate avea în această chestiune, elementul tiner și ziarul „Vestul României“.

Răspunsurile le vom publica în numărul nostru de Crăciun. Toți cei cari se interesează de acest județ sunt rugați a ne răspunde.

Brutalitatea unui proprietar

Bona Carol a fost un modest controlor de C. F. R. pe linia Beluș. Nu se știe cum, dar într-o zi s'a pomenit proprietar de case în str. Starovețki. În casele lui locuia fostul șef al secției penale Fluch și Nemș Elisabeta învățătoare. Neputând să dea afară pe chiriașii susziși, într-o seară a intrat în locuința d-nei Nemeș Elisabeta, într-o stare completă de ebrietate și a luat-o la bătaie, spargându-i și mobilierul.

Învățătoarea s'a plâns parchetului pentru leziuni corporale, violare de domiciliu și stricăciuni.

D-l Primprocuror Șovrea a dispus închiderea proprietarului Bona Carol și cercetarea cazului.

Bona Carol, se afla în acest timp în concediu dela serviciu său motivând că este bolnav.

Toți intelectuali și elita Oradei-Mare frecventează numai

Cafeneaua „ELITE“

O orchestră clasică de primul ordin, delectează publicul.

Regatul României Oradea-Mare. Parchetul Trib.

No. 11 F. 43 5—1923 Pres.

Publicațiune de licitație.

Noi primul procuror Dr. Valeriu Șovrea dela parchetul tribunalului Oradea-Mare avizăm, că atelierele și exploatarea puterii de muncă a deținuților, necesară la lucrările ce se pot executa în ateliere închisori se va închiria pe cale de licitație.

Ofertele se vor înainta în plicuri închise subsemnatului până la data de Ianuarie 1924.

Asupra aprobării ofertelor și încheierii contractului va decide Directoratul General al Justiției Cluj.

Oradea-Mare, la 31 Decembrie 1923.

Primprocuror:
Dr. Șovrea.

INFORMAȚIUNI

Ziarul „Vestul României“, cu ocazia Anului Nou, dorește felicitare tuturor cetățitorilor săi.

Odată cu acest număr abonații noștri primesc gratis un frumos calendar de perete pe care li-l oferă „Vestul României“ cadou de anul nou.

Subprefectura Jud. Bihor a comandat registrele necesare oficiilor de înscriere ale plasării, deci când vor fi terminate, le va repartiza pe comune.

D-l Penescu ministrul României pe lângă vatican a fost primit în audiență de Papa El a prezentat felicitările guvernului român cu ocazia anului nou.

D-l Prefect al Poliției A. V. Catana fiind chemat de ministrul de interne a plecat Luni d. a. la București.

Duminecă au avut loc alegerile comitetului la comunitatea ortodoxă-evrească. A fost o luptă înverșunată între Agudiști (habotnici) și Sioniști. Lista Sionistă a fost aleasă în frunte cu Nussbaum.

Duminecă au avut loc alegerile la Baroul avocaților pentru membrii prevăzuți în legea avocațială pentru comisia de examinare a avocaților instituită în Oradea-Mare. Prima alegere a fost anulată în urma apelului avocatului Dr. Simonca. Au fost aleși președintele baroului Dr. Dem. Kiss, Dr. Aurel Lazăr, Dr. Kocsan Ioan și Ney Paul.

Societatea Filarmonică. Duminecă s'a întrunit comitetul executiv al soc. filarmonice, constituită de curând în Oradea-Mare. Președintele d. Gh. Popa notar public, a prezidat. Dintre membrii români remarcăm în comitet pe d-nii Bacaloglu, Dejeu d-na Speranția, Dr. Bolchiș, Dr. Popa Teodor, Dr. Liviu Lazar, Dr. V. Cioclan și alții.

D. Ștefan Mărcuș ales, a refuzat.

D. M. Blank a dimisionat din președinția Bursei din București pe motivul că Ministrul de Industrie i-ar fi oferit un loc în Comisia Superioară Economică și față de aceasta propunere d. V. Brăianu, ministru de finanțe ar fi avut rezerve de făcut. Indignat de aceasta d. M. Blank a dimisionat și din postul mai sus menționat.

Marele incendiu din București.

Fabrica de paste Alimentare Solacoglu din Calea Moșilor a fost distrusă Vineri seara de un groaznic incendiu. Din lipsă de apă focul s'a întins și a distrus totul. Pagubele sunt de peste 10 milioane.

Funcționari dați în judecată.

Siguranța din Sighetul-Marmașleii a denunțat pe mai mulți secretari comunali cari eliberau bilete de liberă petrecere în țară, false, diferiților supuși streini, și în special supușilor cehoslovaci, înlesnindu-le astfel încațenirea.

Deoarece din cercetările făcute s'a constatat completa lor vinovăție, prefectura l-a destituit, dându-i și în judecată.

Bilete C. F. R. cu reducere studenților. Consiliul de miniștri a aprobat ca studenții cari călătoresc de Sft. Serbători acasă să poată profita de reducere pe C. F. R. de 50%.

Reparații de material rutant C. F. R. D. Tancred Constantinescu

a depus spre discuția Consiliului de Miniștri mai multe oferte referitoare la repararea mai multor locomotive și vagoane C. F. R. Ofertele s'au dat spre studiere unei comisii speciale alcătuită din mai mulți miniștri.

Devizele. Se desminte zvonul că guvernul ar intenționa să retragă concesiunea de devize dela băncile particulare dând aceea concesiune exclusivă Băncii Naționale.

Acest zvon îl desminte chiar și Banca Națională.

Licitație.

Primăria orașului publică licitație pentru închirierea localului de prăvălie din edificiul „Regina Maria“ ocupat în prezent de Benjamin Freud. Licitația va avea loc în ziua de 25 Ianuarie 1924. Ofertele închis se vor adresa până la acea dată Consiliului orașului.

Imprumutul statului.

Din anturojul Ministrului de finanțe transpiră șvorul că referitor la imprumutul ce s-ar face pe baza rentei de petrol, nu peste mult se vor relua tratativele, cu consorțiul francez. Consorțiul a făcut guvevnuului nostru propuneri noi, pe baza cărora ministrul de finanțe va începe tratativele.

Leul a cotel la Paris pe ziua de 25 Dec. 9'95 iar la Zürich 295.

Serbarea dela Hala de comerț. Aseară a avut loc în sala Halei comerciale un bal aranjat de comercianții din localitate la care a asistat și d. prefect V. Hodor. Conferențiar a fost d. Katona Bela, redactorul ziarului „Estilap“.

Serbări școlare. Duminecă a avut loc o splendidă serbare de pom de Crăciun la școala normală de fete din localitate. S'au distribuit frumoase cadouri elevilor.

Evenimentele din Grecia.

Colonia grecească din București a adresat guvernului elen o telegramă în care anunță că nu se solidarizează cu acțiunea acelor răzvrățiți, cari tind la cererea de ajutoare a s reințății în interesul dinastiei. În cercurile elene din București domnește o vie nemulțumire față de ambasadorul grec dela București, care face propagandă regalistă în mod deschis.

Din cauza sărbătorii anului nou nu am primit telegrame așa că nu avem ultima oră.

Trenul accelerat din București are, din cauza întâzierii, o întârziere de 10 ore azi.

În ultimul moment aflăm că Corpul IV armată din Cluj, a suspendat apariția unui ziar minoritar din localitate pe 1 lună.

Conferința — Psihologia Calomniei a d-lui George Bota se ține azi Mercuri ora 8^{1/2}, seara în sala cea mare a Primăriei.

Serbarea școlară dela Tileagd

În seara zilei de 31 Decembrie la orele 8 jum. seara a avut loc la Tileagd în sala Hotelului „Valea Crișului“ o serbare culturală dată de elevii Liceului „Em. Gojdu“. Reușita a fost completă.

D-l prof. Sofronie, în cuvântarea sa, a arătat importanța excursiilor școlare și rolul cultural și național pe care îl au serbările și șezătorile școlare.

Programul a fost bine executat de elevii clasei VIII-a: Anca, Domocoș, Nistor, Teudan etc. și de corul claselor VIII și VII.

Această serbare la care a luat parte foarte multă lume, rezultatul material și moral fiind atins, este începutul unei serii de serbări pe cari elevii Liceului „Em. Gojdu“ le vor ține și în alte localități.

„CRIȘUL“

Federala Cooperativelor Sătești din Crișana
Sediul Central în Piața Mihai Viteazul 11.

FILIALA „CRIȘUL“

Magazin ue coloniale, delicatose, și Bodegă de primul rang. Piața Regina Maria No. 2.

Găsiți în permanență cele mai bune produse străine și indigene. Vinuri, țucă de Văleni, lichioruri, vermururi, de cele mai superioare calități și aperitive de tot felul.

SUCURSALE:

Marghita, Tileagd, Tinca, Beiuș, Vașcău

Aprovizionează cu toate articolele necesare la gospodăriile țărănești și desface produsele Cooperativelor Sătești.

Se găsesc în permanență în depozit tot felul de mărfuri, de coloniale, textile, fierărie, sticlărie, pielărie etc.

Secția de cereale se ocupă în permanență cu aprovizionarea Județului cu tot felul de cereale, care se distribuie în vagoane complete la gară, sau în cantități mai mici în magazinele din Oradea-Mare

Magazinul FISCHER

Pasagiul „Vulturul”

are marfa cea mai bună

și mai ieftină

Se poate privi și în vitrină

- Ciorapi femești dela 18.— Lei
- Ciorapi femești flor „ 78.— ”
- Ciorapi bărbătești „ 15.— ”
- Ciorapi bărb. flor „ 45.— ”
- Ciorapi Mouslin pentru fete „ 30.— ”
- Ciorapi Patent pentru băieți „ dela 16.— ”
- Ciorapi flor pentru băieți „ 33.— ”
- Mănuși femești „ 30.— ”
- Mănuși bărbătești „ 54.— ”
- Mănuși p. copii „ 16.— ”
- Ațe Clark și Lanz „ 13.— ”
- Ațe Leul „ 15.— ”
- Ațe Lanz de 1000 y. „ 40.— ”
- Ațe Matt de 400 y. „ 11.— ”
- Ațe pentru brodat. dela 13.— ”
- Ațe pentru mașina de cusut de 1000 y. „ 14.— ”

Nasturi, ațe de mătase pentru mașini și butoniere humbac pentru țesut precum și tot felul de lucruri mărunte se găsesc cu prețuri ieftine.

MARE TÂRG DE CRĂCIUN

Porcelane, paza e, picturi celebre și bibelouri fine de porcelan originale și antice. Service, bomboniere și cești veritabile de Altren și Meissen, figuri de porcelan contemporane, precum și obiecte antice de calitate pură se află în asortiment bogat la **Magazinul de obiecte antice „Helicon”** Strada I. C. Băltănuș (Szamizs) 1. Cumpărăm obiecte antice cu prețurile cele mai convenabile.

FABRICA DE PĂLĂRII „METEOR”

PASAGIUL VULTURUL NEGRU
Transformă cu mult gust tot felul de pălării de dame și pălării bărbătești.
Comenzile se primesc la „Erzsébet” Salo de pălării, 10

PROBAȚI ȘI NU VEȚI REGRETA dacă vă veți face îmbrăcămintea la CROITORIA BĂRBĂTEASCĂ

DAVID ȘI KOHN

din Str. Alexandri No. 4. unde se execută confecționarea hainelor conform model celei mai nouă.
Prețuri tarifale:
Costum sacou „ 800 Lei
Pardesiu „ 700 Lei
Raglan „ 700 Lei
Ulster „ 700 Lei
Palton de iarnă neted „ 800 Lei
Palton „Hamilton” „ 900 Lei
„Lord” „ 900 Lei
Haine de seara executate frumos cu prețurile cele mai convenabile
Nou. și cari până acum n’au mai fost.

Aprovizionati Vă cu

Cărți, Reviste, Ziare, Jurnale de modă

dela biroul de ziare

„SIMPLON”

Oradea-Mare Pasagiul „Vulturul Negru”

AVIZ

Se află în depozit la **Librăria Românească din Oradea-Mare (Parcul Traian 6)**, tablouri originale și reproduceri artistice semnate în original de cel mai celebru art și cu prețuri dela 30—1500 Lei. Se primesc toate manualele introduse la liceele, școlile normale — secundare, primare, școli speciale de comerț, școli de artă și meserii precum tot angajamentul de Papetărie și editura cea mai nouă din toate cărțile literare.

Ne-au sosit loane științifice imprimerea ministerul Cultelor, pe lemn și pe carton cu prețuri foarte reduse de 12, 18 și 30 lei bucata.

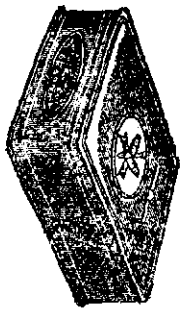
CATALOG.

Cu prețurile curente ale mai jos să fac efort după măsură și după modele de modă de sezonului costumuri de bărbați raglane pardesiu mantale de iarnă cari satisfac pretențiile tuturor la

Iuliu Gergely croitorie bărbătească **Bulev. Regele Ferdinand No. 55**

- 1 Sacco după măsură din stoffe jumătate lână neagră, sură, ori în alte culori L 1850—1980
- 2 Din material curat din lână în diferite culori sacco după măsură L 2200—2340
- 3 În culori de modă l-a material din lână sacco după măsură L 2780—2930
- 4 Din materiale de primul ordin din străinătate sacco după măsură L 3280—3500
- 5 Pardesiu, raglan și mantale de iarnă dela 1750 Lei în sus
- 6 Din materialele cele mai fine și pe lângă prețuri cari se vor fixa la comandă să efectuează costume de ceremonie și alte specialități

La ASZODI în palatul Sas

Rumul de ceai se vinde și de aici înainte cu 26 Lei.

Prăvălia Mihail Aszodi magazin de cafea, ceai și bomboane de Triest se poate afla ușor din oricare cartier al orașului.

Către publicul consumator din Oradea-Mare și din provincie:

Stimată Doamnă! probați a cumpăra cafea prăjită cu 8 feluri de arome neîntrecută la gust și la miros. Metodul de prăjire este secretul meu. Recomand cafea neprăjită 1kg. 112 Lei.

La secția colonialelor și dessertului. 1 kg. salam fin 140 Lei.

Au sosit

pești proaspeți de Dunăre

Primiți încontinuu noul cantități de pește proaspăt pentru sărbătorile **Crăciunului și a Anului nou**. Cu această ocazie se dă un favor funcționarilor de stat, județeni, C.F.R., celor aparținând **și Direcțiunii P. T. T.** din loc, precum și ofițerilor și subofițerilor din armata locală cari beneficiază de

10% reducere de prețuri

Vadász & London

prăvălie de coloniale și delicat se, ORADEA-MARE

Toți cei cari vreau să petreacă clipe plăcute să meargă la

„Parisien Grill”

Programe aiese, băuturile cele mai bune și tot confortul.

Mare târg de Crăciun

Decoruri de lemn, păpuși jucării și obiecte pentru cadouri. Germaniane de viață, sticlării, porcelane, statuete, vase smălțuite de diferite feluri, cu prețuri reduse, se găsesc și se pot cumpăra dela

Magazinul Farkas

Strada Nicolae Jorga, No 5

Un tacâm complet de 6 persoane în porcelan colorat lei, 95.— tacâm pentru cafea 221.—; ceașcă cu furfurie 145); Porcelane colorate pentru cafea și ceai 289; tacâmuri de lingii mic 109; cobalt pentru 6 persoane 375; tacâmuri de mâncare, articole de sticlă, obiecte de decor și ustensile, vase pentru mâncarea bucătăriei.

AVIZ

Toți depozitarii de ziare cari doresc să desfacă și ziarul nostru, să se adreseze direct Administrației ziarului la Oradea-Mare, Str. r. Deák No. 2.

Vizitați restaurantul de Lux

„PALACE”

cel mai elegant și cel mai somptuos din localitate și Bucătărie admirabilă
Proprietar: MAX WEIZER

PUBLICAȚIUNE

Administrația financiară aduce la cunoștința tuturor exploatatorilor localurilor de spectacole și distracție publică, care nu întrebunțează bilete de intrare, că în conformitate cu legea respectivă, sunt obligați ca până la 31 Decembrie a.c. să facă declarațiuni scrise la această administrație arătând:

1. Numele exploatatorului,
2. Felul spectacolului,
3. Strada și No unde funcționează,
4. Dacă e local permanent sau temporar,
5. În ce clasă se află clasificat de către Comisia respectivă, pentru impozitul pe consumațiuni (aceasta pentru localurile din oraș, stațiuni balneare și climatice care s’ar găsi clasificate.
6. Venitul net la care au fost impuse de către Comisiunile de recensământ și impozitul ce au a plăti pentru anul 1923/1924 pe baza impunerilor făcute de năritele comisuni.

Cel ce nu vor face aceste declarațiuni în termen, vor fi tratați de contravenenți Oradea-Mare, la 28 Decembrie 1924.

Administrator financiar Coroi.

Radulescu, șef de secție.

Publicațiune

Cooperativa de consum și valorizare din Pișcolt va ține **adunarea generală în 9 Ianuarie 1924** în școala română după amiază la 2 oare, la care conform § 25 din statute se invită toți membrii. În caz dacă membrii nu s’ar prezenta în așa număr ca să poată aduce decisiuni valabile, atunci adunarea generală se va ține la 16 Ianuarie când fără privire la numărul membrilor prezenți se vor aduce decisiuni valabile.

La ordinea zilei vor fi:

- 1) Repășirea din cadrele cooperativei „Hangya” și alăturarea la altă cooperativă la care va adera adunarea
- 2) Eventuale propuneri și decisiuni.

Pișcolt la 20 Dec. 1923.

Diracțiunea.

A APĂRUT

în Editura „Tip. și Libr. Românească” S. A. în Oradea-Mare, volumul :-:

„POEME IN PROZĂ” de EMIL ISAC

și se află de vânzare la „Librăria Românească” Parcul Traian, 6. și la Librăriile din țară.

Prețul unui exemplar 22 Lei.

EMERIC CZILLER ORADEA-MARE

CEL MAI MARE MAGAZIN DIN TRANSILVANIA

VÂNZARE EN GROS ȘI EN DETAILI

În durața **Mare Târgului de Crăciun** se pun sub vânzare în toate secțiile magazinului meu, cu prețuri reduse: Pânzetură, albituri și haine de pat. Covoare, perdele, transparente și linolauri. Stofe de modă pentru costume și paltoane. Velure, mătăsuri, căptușeli. Articole de mode pentru domni și dame. Pălării bărbătești, cravate și tricouri à-la dr Jäger. — Articole tighetate, mănuși și ciorapi.

Serviciu prompt, completant!

Telefon Interurban 4-29.